

JONIŠKIO „AUŠROS“ GIMNAZIJOS MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokytojų etikos kodeksas (toliau – MEK) – tai dokumentas, apibrėžiantis pagrindines profesinės etikos normas, reguliuojančias pedagogų ir jų ugdytinių bei kitų gimnazijos bendruomenės narių santykius, saugančias jų žmogiškąją vertę bei orumą, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes bei teisinius draudimus darbuotojų sprendimams bei veiklai.
2. Mokytojų etikos kodeksas skiriamas tam, kad padėtų gimnazijos mokytojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, ir padėtų jas spręsti.
3. Mokytojų etikos kodeksas papildoma mokytojų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, gimnazijos nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojanti vertybių visuma.
5. Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.
6. Mokytojų ir darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.
7. Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.
8. Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.
9. Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.
10. Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
11. Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.
12. Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
13. Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
14. Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

15. Mokytojų etikos kodekso paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas gimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti mokytojų, darbuotojų etikos požiūriu vengtiną elgesį.

16. Esamiems ir naujai priimamiems mokytojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.
17. Padėti įstaigos mokytojams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
18. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. PAGRINDINIAI MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR VEIKLOS REIKALAVIMAI

19. Mokytojai ir darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti gimnazijos siekius, etiškai elgtis tiek gimnazijoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.
20. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.
21. Mokytojas ir gimnazijos vadovas yra objektyvus ir nesavanaudiškas. Jo tarnybinių sprendimų nelemia jo paties, jo šeimos narių, giminių ar draugų asmeniniai interesai.
22. Kiekvienas gimnazijos narys turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto:
 - 22.1. Jei pedagogas dalyvauja taryboje, komisijoje ar kitoje darbo grupėje, turinčioje priimti sprendimus, kurių rezultatais jis pats yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl to negali būti bešališkas, apie tai praneša svarstyme dalyvaujantiems asmenims ir nusišalina nuo balsavimo ar kitokio sprendimo priėmimo.
 - 22.2. Gimnazijos vadovas, priimdamas į darbą ar paaukštinamas darbuotojus pareigose, yra bešališkas. Jis negali savo šeimos nario ar giminės skirti savo pavaduotoju ar teikti kokių nors kitokių privilegijų.
 - 22.3. Mokytojas negali daryti spaudimo administracijai, kad gimnazijoje, kurioje jis pats dirba, būtų priimtas į darbą ar paaukštintas pareigose jo šeimos narys, giminė arba artimas draugas. Svarstant tokį klausimą pedagogų posėdyje, priimant sprendimą jis turėtų nedalyvauti.
23. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas.
24. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu ir su savivaldos institucijomis.
25. Perteikti tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, pagal išgales dalyvauti kultūros plėtros procese.
26. Būti tolerantiškiems kitų nuomonei.
27. Vengti moralizavimo, neskubėti teisti ir nereikalauti iš kitų to, ko pats nepajėgia laikytis.
28. Vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, mokytojas siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją.
29. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo savame kolektyve.
30. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo etiką pažeidžia:
 - 30.1. Nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos, kyšio ėmimas, jo davimas;

30.2. Kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

30.3. Šokiruojanti, seksuali (gilios išskirtės, mini sijonai), blaškanti mokinių dėmesį, netvarkinga, laisvalaikio, sportinė (išskyrus fizinio ugdymo mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;

30.4. Girtavimas ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis;

31. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo laisvei prieštarauja:

31.1. Nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

31.2. Teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas.

32. Mokytojas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padorūs.

33. Mokytojai ir kiti darbuotojai taupiai ir pagrįstai naudoja materialinius ir kitus resursus.

34. Mokytojai pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su mokinių tėvais. Jie neskatina mokinių bei ugdytinių tėvų tarybų, kad jos kokiomis nors progomis organizuotų jiems vaišes, pasveikinimus ir panašius dalykus.

35. Mokytojas konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus.

36. Mokytojas privalo nešturkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams.

37. Intrigos, neįveikiami konfliktai, kenkimas kitiems ir pedagogų bendruomenės skilimas trukdo gimnazijai atlikti savo tiesiogines funkcijas.

V. MOKYTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

38. Būtina MEK priėmimo sąlyga – viešas projekto svarstymas.

39. Priimtas MEK skelbiamas viešai gimnazijos internetiniame puslapyje.

40. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti MEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

41. MEK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 4-ių gimnazijos mokytojų.

42. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu mokytojų etikos komisijos darbo reglamentu.

43. Sankcijos už mokytojų etikos pažeidimus taikomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemones (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.). Mokytojo Etikos kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio.

44. MEK etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, mokytojų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su mokytojo etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

45. Mokytojų etikos kodeksas, priimtas kaip gimnazijos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.